

מרינה גיפס - המ"ב, מנהלת המעבדה
hmb-marina@icba.org.il

המעבדה המרכזית לחלב בודקת ובודקת...

המעבדה המרכזית לחלב ממוקמת בבית ההתאחדות בקיסריה ובודקת את דגימות החלב למחלבות לתשלום וגם לביקורת חלב של היצרנים - דגם ייחודי בעולם ששני הגופים נותנים אמון רב בממצאי המעבדה והערך הכספי שווה מיליארדים. הכול בזכות האיכות האנושית וההקפדה על התקנים המחמירים ביותר - סיפור הצלחה

מספר בדיקות

השנה חלה ירידה מסוימת במספר הבדיקות לביקורת חלב (כ-6%), עקב ירידה במספר החולבות בעדר הישראלי. מספר הבדיקות שבוצעו בעבור המחלבות המשיך לעלות ב-2% נוספים (בדומה לשנה שעברה), מהסיבה שחלה עלייה נוספת בתדירות איסוף החלב אצל היצרנים. מספר הבדיקות המיוחדות ירד בצורה משמעותית - 42% פחות.

מספר בדיקות (באלפים) בשנים 2004-2009

שנה	2009	2008	2007	2006	2005	2004
ביקורת חלב	1039	1108	1063	1000	1036	1057
מחלבות (חיידקים)	233	229	224	228	231	246
	42.2	42.5	42.2	43	41	
מיוחדות (חיידקים)	25.5	44	44	40	47	42
	0.14	0.16	0.15	0.1	0.1	
סה"כ	1340	1426	1373	1311	1355	1345

צוות המעבדה

צוות המעבדה מונה 8 עובדות ומנהלת, השנה החלטנו לקלוט לבורנטית נוספת במקום לילי שעבדה במעבדה, לפי הצורך, 5 שנים נוספות לאחר יציאתה לגמלאות. קלטנו לבורנטית חדשה באוגוסט, אך היא החליטה לעזוב בסוף השנה. כרגע אנו בקשר עם מספר מועמדות לקראת קליטת עובדת חדשה.

ציוד בדיקה

המעבדה עובדת עם שני סוגים של מכשירים, האחד בודק חיידקים (בקטוסקן, מכשיר אחד) והסוג השני שבודק רכיבים וסט"ס (קומבי - מורכב ממילקוסקן ופוסומטיק, עד עכשיו היו 3 מכשירים כאלה). מצבת המכשירים הלכה והזדקנה בשנים האחרונות, כאשר המכשיר האחרון נרכש ב-2001 ומאז היו רק דיונים עקרים לקניית חדש נוסף.

השנה חלה מהפכה אמיתית, כאשר מזכיר ההתאחדות הגיע למסקנה המבורכת, שההתאחדות צריכה להיות האחראית הבלעדית לחידוש הציוד, ושהפחת של המכשירים צריך להיות כלול במחיר הבדיקה. זאת הייתה החלטה מאד לא קלה ומאד אמיצה, שתשחרר אותנו בעתיד מהלחץ הכבד שבו אנו נתונים כעת.

למה אנחנו היום בלחץ? המכשיר הכי ישן, שנקנה ב-1991, הפסיק לעבוד בסוף דצמבר, לאחר 18 שנים של שירות נאמן. הוזמן מכשיר חדש, אך ייקח זמן עד שיבנו אותו ויגיע לארץ.

היום יש לנו רק שני מכשירים פעילים, לכן אם יש תקלה או טיפול, רק מכשיר אחד עובד, וזה יוצר עיכוב בביקורת החלב. את הבדיקות של המחלבות אנו מבצעים, בכל מקרה, מיד עם תחילת העבודה בבוקר, אחרת הרפתנים לא יקבלו מקדמות תשלום.

כשהמכשיר החדש יגיע, נצטרך לבצע מספר רב של בדיקות במסגרת התיקוף (Validation) של המכשיר, כדי לבדוק את המדדים הבאים: יציבות לאורך יום העבודה, השפעה על הדוגמה העוקבת, חזרתיות, דיוק הכיול, לינאריות, יציבות הכיול מיום ליום.

רק כאשר המכשיר יעמוד בכל הדרישות, על פי הנחיות ICAR (הוועדה הבין-לאומית לביקורת חלב), נוכל להתחיל בעבודה השוטפת לקביעת תשלום וביקורת חלב.

עד אז, נמשיך לחרוק שיניים ולהסתדר עם מה שיש, בתקווה שתהיו סבלנים ושהמושבניקים ישתדלו לעשות את ביקורת החלב באמצע החודש ככל האפשר!

בדיקות קטוזיס במילקוסקן

חברת Foss פיתחה כיול לגופי קטו (בעקר בטא הידרוקסי בוטיראט) במכשיר מילקוסקן, שנוכל לקבל חינם לשנה, אם נשתתף בפיתוח. אנו בודקים כרגע אלו מעבדות יכולות לבצע בעבורנו בדיקות רפרנטיות, וייתכן שבמשך 2010 נצטרף לפרויקט. כך נוכל לזהות פרות עם קטוזיס תת קלינית בביקורות החלב הראשונות ולהפנות אותן לבדיקות נוספות. ■